

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

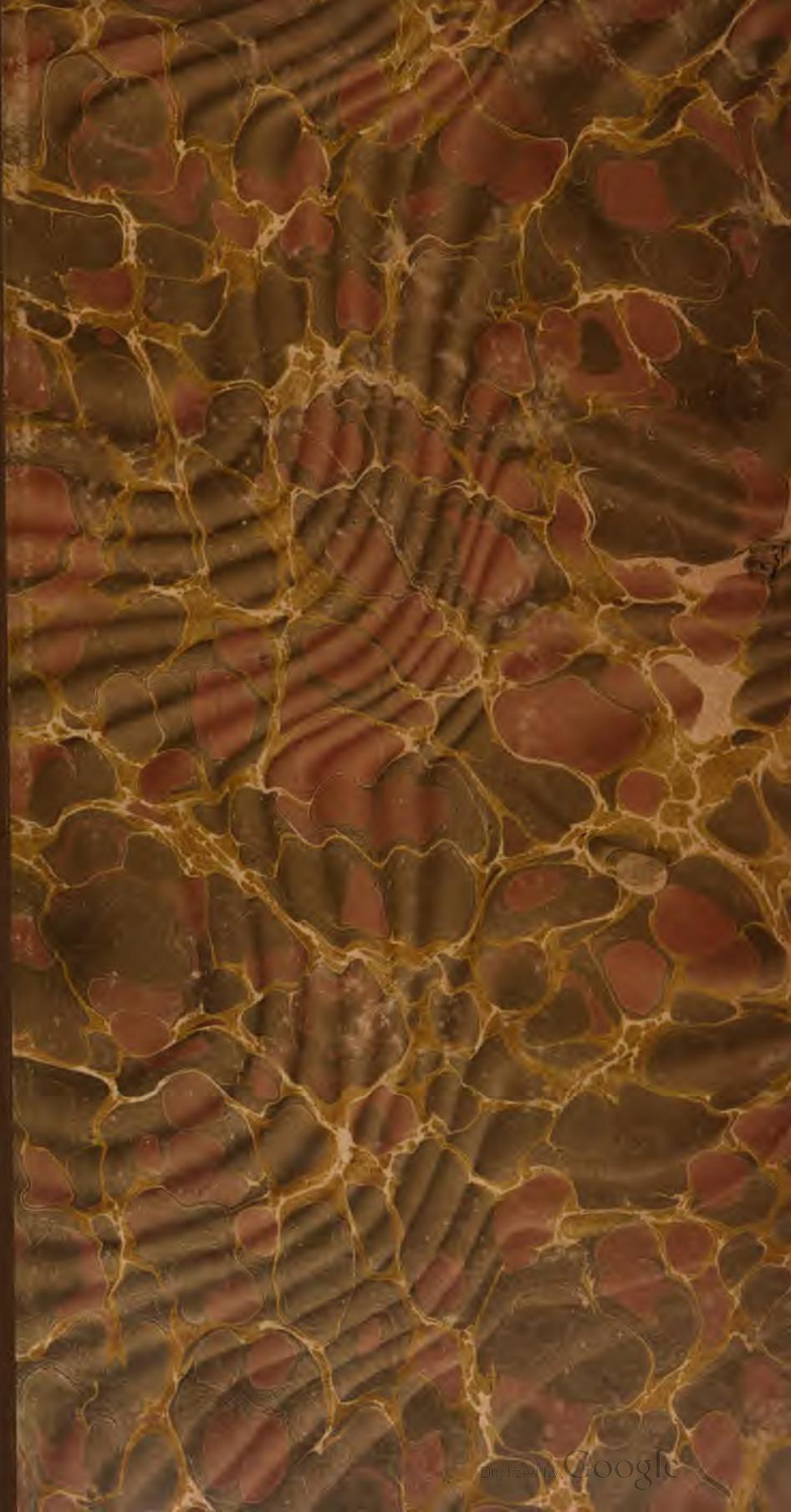
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Index Codicum Latinorum Classicorum.
1903.

B
3700
13.5

B 3700.13.5

Harvard College Library

From the
CONSTANTIUS FUND

Bequeathed by
Evangelinus Apostolides Sophocles
Tutor and Professor of Greek
1842-1883

For Greek, Latin, and Arabic
Literature

Cover

STUDI ITALIANI

DI

FILOLOGIA CLASSICA

VOLUME UNDECIMO.

FIRENZE
BERNARDO SEEBER
LIBRAIO-EDITORE
20, Via Tornabuoni, 20

1903

STUDI ITALIANI

DI

FILOLOGIA CLASSICA

VOLUME UNDECIMO.

**FIRENZE
BERNARDO SEEBER
LIBRAIO-EDITORE
20, Via Tornabuoni, 20**

1903

P 3700.13.5

Constantius feud

Firenze-Roma — Tip. di Giuseppe Bencini, 1908.

INDEX CODICVM LATINORVM CLASSICORVM

QVI SENIS IN BYBLIOTHECA PVBLICA ADSERVANTVR

COMPOSVIT

NICOLAVS TERZAGHI

Cum superiore aestate Senis essem atque permultos vidisse
 codices manu scriptos in Byblioteca Publica adservari, me gratam
 omnibus viris doctis rem facturum speravi si indicem codicum la-
 tinorum classicorum, quos ibi repperisse, ederem. Atque enim,
 quamquam duo sunt indices, quos alterum impressum, alterum manu
 scriptum Laurentius Ilari olim librorum, ut appellabatur, custos
 conscripsit, hi tamen haud magnam prae se ferunt utilitatem. Nam
 cum persaep̄ auctoribus latinis opera tribuuntur quae indocti-
 simus quisque monachulus in Italia renascentibus litteris bonis-
 que artibus vivens se scripsisse negaret, vel aetates codicum falso
 statuuntur, vel denique codices ipsi perperam describuntur, tum
 nominum rerumque indices omnino desunt, ut opera latina in co-
 dicibus legere cupientibus toti Ilariani libri, quod maximum af-
 fert incommodum, pervolutandi sint. Horum vero indicum supple-
 mentum, a Dre. Fortunato Donati summa cum diligentia conscriptum,
 multo est melius, sed codices tantum comprehendit quos in Byblio-
 thecam post Laurentium Ilari mortuum illati sunt. His omnibus
 rebus inductus, venia rite impetrata, opus suscepi atque curavi ut
 index meus, quam maxime possem, absolutus evaderet, qua in re
 magnopere me F. Donati adiuvit, cuius in me benevolentiae et huma-
 nitati nunquam pares gratias agam. Neque silentio Henricum Ro-
 stagno praeteream cuius consiliis nisus et nonnullorum operum,

quibus in codd. nullus titulus adiectus erat, auctores reperire, et aliorum, ut dicunt, apographa in codd. Laurentianis conferre potui: huic quoque viro doctissimo libenter maximas gratias publice ago.

Codicum autem graecorum, qui haud multi in Bybliotheca publica Senensi adservantur, rationem non habui, cum mihi compertum esset eorum indicem iam H. Vitelli confecisse.

Dabam Florentiae pr. Non. Mai. a. MCMIII.

N. TERZAGHI.

I.

Codices qui in indicibus Ilarianis exstant.

1 (K V 1).

⟨P. Vergili Maronis Aeneis⟩.

Chart., mm. 290 × 210, a. 1459 scriptus a fr. Iohanne Laurenti (f. 218^r); constat ff. 218; III primi ll. ceterique passim multis diversae scripturae adnotationibus instructi sunt. Singulos ll. praecedit argum. hexam. versibus conscriptum, et post arg. l. I epigr. habes 'Ille ego qui quondam' cet. Litterae initiales arg., epigr., l. I 1, colore rubro et viridi depictae sunt, litterae autem init. ll. II-IX, argumentorum et passim aliquorum versuum aliis coloribus exarandae desiderantur. F. 1^r breve argum. reperimus, quod quaedam exempla verbi 'docere' cum duobus accusat. casibus secuntur ab indocto homine saec. XVIII scripta, cuius nomen est 'fr. paaulus (sic) de carpo'. F. 218^r nomen est exaratum alias cod. possessoris 'Ego Alexander Cinus'. In f. 218^r nomina aliorum lectorum inscripta reperimus 'fr. Antonius' et 'fr. Julianus'.

2 (K V 2).

1^r ⟨P. Vergili Maronis Aeneis⟩ 176^v 'Publij Virgilij Maronis bucolicorum' (h. e. E. I et II 1-31).

Membr., mm. 265 × 193, saec. XV, constat ff. 178. In II membr. ante f. 1 quaedam italica lingua saec. XVI et XVII exarata sunt nec non multa hominum fam. Venturini nomina, quorum alia ff. 179 sq., sc. in foliis ad codicis custodiam adhibitis, reperimus. F. 1^r legimus 'Questo libro si è di me uenturino di francesco uenturini' cui scripturae frg. bucol. plane congruit quanquam est paulo diverso atramento scriptum. F. 1^r epigr. inscriptum est 'Ille ego' eqs. Passim inter lineas et in mg. paulo recentiores adnotationes exstant.

3 (K V 3).

1^r *(P. Ovidi Nas. Ars Am.) l. I 107-III*   41^r *Anonymi (s. nom. 'Ouidij Nasonis') 'de moribus et uita hominum' (inc. 'Moribus et uita quisquis uult esse facetus' — des. 'Armigena doctus uate facetus erit').*

Chart., mm. 214 × 158, saec. XIV, constat ff. 50; praeter lacunam in l. I desunt III 603-654, cum charta inter ff. 37-38 desideretur. Per multae reperiuntur adnotationes.

4 (K V 4).

1^r *Iuuenalis vita (tit. rec. inc. 'Iuuenal is aquinas de aquino oppido oriundus' — des. 'uelit que uexatus'; eadem vita exstat partim in cod. Laur. XXXIV 24 f. 2^r, cf. Bandini CL II 153)*   2^r *'Iacobus de burgis de florentia dum Rex ladislaus castra morabatur circa Cortonum et Arearium' (inc. 'Non rex sed potius princeps dicende latronum' — des. f. 2^v 'Et tantum confessis vitam dat fine carentem')*   2^v *'Iouannes de gallesio ad magistrum de uiterbio' (inc. 'Rem tibi condignam uestrique fauoris egentem' — des. f. 3^r 'Perpetuo et cithera murum [corr. ./ templum] stabilire sonora')*   4^r *Dec. Iun. Iuuenalis satirae in V ll. digestae*   86^r *<A. Persi Flacci satirae>*

Chart., mm. 294 × 215, saec. XV, constat ff. 102 quorum 3^v, 61^v, 84 s. vacua, adnotationibus et cod. scriptoris et aliorum maxime praeditus. Ex Monasterio Montis Oliveti Maioris. Fuit D. Ludovici de Interamna.

5 (K V 5).

1^r *<Dec. Iun. Iuuen. sat.> sicut in cod. sup. divisae*   81^v *<A. Persi Flacci sat.>*

Membr., mm. 237 × 159, saec. XV, constat ff. 95; f. 1^r litteram habemus D rub. exaratum fortasse ex D[ec.] praen. Iuuenalis. F. 95^v legimus: 'Aspice tyreno (corr. thyrr.) curuatum in gurgite molem Hospes et huc fesse lintea uerte ratis Ne metuas torce flatus austrumque furentem Cerula (corr. cae.) tranquillo clauditur unda sinu. Rex pius horrificas pelagi compescuit iras Fluctibus in mediis surgere claustra iubens Plaudite ferrando seruati a turbine nante. Perstet et aeternum dicite regis opus. Hieronimus (corr. -ny-). Quod nomen estne cod. scriptoris, an possessoris, an denique horum qui praecedunt versuum auctoris? Alt. cust. deest.

6 (K V 6).

1^r Dec. Iun. Iuven. sat. in IV libros divisae   **75^r** A. Persi
Flacci sat. (nomen f. 96^r habemus).

Chart., mm. 214 × 143, saec. XV, constat ff. 96 quorum 74, 96^v vacua; custodiae, quarum altera frg. quoddam gothica quam dicunt scriptura exaratum continuisse videtur, membr. sunt; paulo recentior scriba Persi satiras exaravit; haud infrequentia scholia passim reperiuntur.

7 (K V 7).

1^r Vita Persi Flacci, prologus in eius satiras, et epigr. ' Incipit obscurus' etc. sicut in codd. Laur. XXXIII 31 f. 4^r et XXXVII 19 f. 1, cf. Bandini CL II 124 sq. et 255
1^v epigr. ' Persius a priscis' etc., cf. cod. Laur. XXXVII 19 f. 2^r   **2^r** A. Persi Flacci satirae (sat. I 1-32 desiderantur).

Membr., mm. 240 × 167, saec. XV, constat ff. 15 quorum ultimum vacuum. Recentioris lectoris adnotat. passim inter lineas reperiuntur; cust. rec. sunt chart.

8 (K V 8).

1^r ' Marianus Sozinus Bartolomeo suo pluriam (h. e. -rim-) dicit salutem' (inc. 'Frequenter hortatus es' — des. 'haec sunt quae sentio de forma ac scribendi rititudine [h. e. rec-]. Vale ἔργοσω [sic]' ; est epistula de pulchra scribendi ratione)   **5^r** < M. Annaei Lucani Phars. > praec. epigr. Anth. lat. Riese 668, 1-4.

Chart., mm. 292 × 217, a. 1440 a ' Melchiore iacobi andree de radicondulo' scriptus (f. 128^v); constat ff. 133, quorum 1^v-4^v, 129 ss. vacua. F. 128^v hi versus scripti suut ' Non tam externis gladiis non complice dextra. Magne tibi capititis exsoluit debita cesar. Roma caput mundi quam te priuauerat ille. Dignius hunc laniet satiatque cruento penates'. Cf. Phars. VII 835 ss. Adnotationes haud rarae et cod. scriptoris et aliorum reperiuntur.

9 (K V 9).

< M. Ann. Luc. Phars. > praec. epigr. Ant. l. Riese 668, 1-4.

Chart., mm. 285 × 204, saec. XVIII, constat ff. 197, adnotatio- nibus maxime praeditus.

10 (K V 10).

1^r <Argum. in Senec. trag. > hexam. vv. conscriptum et multis adnot. instructum 1^v <Cantus Alex. Magni sui poenitentis> (inc. '[S]i ego qui totum mundum certamine uici' — des. ' Qui sim uel qualis lector et ipse uides'; constat vv. 30, quorum 1-20 etiam in cod. Laur. XII 27 f. 64^v habes)

2^r L. Ann. Sen. trag. (desunt Oed. 1-287, Hippol. et Argum. initiumque trag. quae Medea inscribitur, f. 102 abscisso ut initialis littera illuminata auferretur) 206^r frg. de officiis Minos Aeaci et Rhadamanitis mortuos homines iudicantium, nec non versiculi quidam de ventis 206^v Anonymi de vi numeri IV 207^v frg. de diversis anni temporibus, de longitudine dierum et de diebus festis, ab anonymo scriptore italice exaratum.

Membr., mm. 286 × 200. a. 1378 a 'Marcho Iohannis de bonancijs de barbiano filio' scriptus (cf. f. 205^v); constat ff. 207 quorum 207^r vacuum; f. 192 bis numeratur; ff. 1^v et 206 s. scriptura quam dicunt gothica ab alio et vetustiore librario sunt exarata quam reliqua.

11 (K V 11).

(L. Ann. Senec. Trag.). Singulis tragediis, praeter primam (Herc. fur.), argumentum pedestri oratione scriptum prae- fixum est.

Chart., mm. 295 × 216, saec. XV, constat ff. 229, quorum 61^r, 151^v, 152^r, 168^v, 169^r, 229^v vacua; secuntur II ff. et custodia quae et ipsa vacua sunt.

12 (K V 12).

L. Ann. Senec. Trag.

Chart., mm. 290 × 220, saec. XV, constat ff. 156; passim scholia a multis lectoribus sunt exarata. Singulis scaenis brevia rubro atram. scripta argum. praeponuntur. Custodias habet duplices membr. et chart. Fuit Collegi Seminari Soletani Senensis.

13 (K V 13).

1^r <P. Terenti Afri Com. > 92^v Terenti vita et eius com. argum. sicut in codd. Laur. XXXVIII 18 et 26 (Band. CL III 268. 274 ubi pars prior P. Orosio, altera Fr. Petrarchae

tribuitur), cf. Dziatzko in *Jahrb. für klass. Phil.* 1894, 465 ss. 96^r C. Iul. Caesaris de B. Gall. I-VIII 4 usque ad v. 'ipse fere recipit die', ed. Dinter min. 171.

Chart., mm. 297 × 220, saec. XV, constat ff. 136; a compluribus scribis exaratus et Senas ex Monasterio Montis Oliveti Maioris translatus est.

14 (K V 14).

3^r (f. 1 s. desiderantur) <Anonymus de dignitatibus in rep. Rom.> (inc. 'Senatus erat consilium seu collegium' — des. f. 4^r 'facto per eum electione ab officio cassus erat') 5^r <T. Livi a. u. c. I-X>.

Chart., mm. 296 × 220, saec. XV, constat ff. 235, sicut cod. superior et insequens a compluribus scribis exaratus, ex Mon. Montis Oliveti Maioris Senas translatus est: non desunt passim in mg. et inter lineas adnotationes. Fuit d. Ludovici de Interamna.

15 (K V 15).

221^r (ubi initium est; codex enim cum custodiam obtinuit gravissime perturbatus est) < T. Livi a. u. c. XXI-XXX> (desideratur una charta l. XXI 1-4 usque ad v. 'modus finitus: vigiliarum' continens) 209^r Anon. epit. T. Livi a. u. c. XXI-XXX.

Chart., mm. 281 × 220, saec. XV, constat. ff. 237, quorum 208, 217^v, 236^v, 237 vacua; adnotationes passim usque ad f. 142^v reperimus; cf. cod. 14.

16 (K V 16).

<Iustini histor. ex Trogo Pompeio ll. XLIV>.

Membr., mm. 277 × 196, a. 1482 a B. Sachela (cf. f. 80^r) scriptus; constat ff. 80; recens lector saec. XVI in mg. adnotationes varias adscripsit.

17 (K V 17).

Iustini histor. ex Trogo Pompeio ll. XLIV.

Membr., mm. 257 × 171, saec. XV, constat ff. 154; altera cust. desideratur. In I cust. f. legimus '1763 dono dedit. Bibl. Acad. Senensis Caspar. M.ª Forlani Phil. et Med. Doctor'.

18 (K V 18).

1^r *(Macrobi Aur. Theod. Saturn.)* 91^r *(M. Tulli Ciceronis Somn. Scip.)* 93^v *(Macrobi comm. in Somn. Scip.)*.

Membr., mm. 287 × 200, saec. XV, constat ff. 147 quorum 26^r vacuum: omnia quae graece Macrobius scripsit desiderantur; ll. V et VI in unum coacti sunt; adnotationes variorum in mg. reperiuntur.

19 (K VI 46).

1^r Pseudo Plini de vir. illustr. 39^r Iohannis Aurispae Alexandri Hannibalis et Scipionis comparatio ex Luciano et Libanio *(sic)* (cf. Luc. d. mort. 12, ed. Jacobitz min. I 156 ss., et codd. Laur. Gadd. XC 52 f. 42^r, 55 f. 145^v, Band. CL III 630. 653).

Membr., mm. 217 × 146, saec. XV, constat ff. 44 quorum 38^v vacuum; cf. Piccolomini, de codd. Pii II et Pii III, Senis 1900, Bull. Sen. di st. patria VI 3 p. 491.

20 (K VII 3).

{f. 1-iv} In D. Hieronymi de vir. illustr. lib. tabula 1^r D. Hieron. de vir. illustr. 43^r Gennadi de vir. ill. 69^v Isidori de vir. illustr. 119^r I. B. Guarini ad Iacobum Lavagnolum de Plutarchi vir. ill. epist. 120^r Plutarchi de vir. illustr. lib. in lat. serm. a I. B. Guarino versus (inc. 'Complures sunt qui uetustissimas' — des. f. 134^v 'Vt Aristides tertio rerum italicarum scriptum reliquit'; cf. cod. Laur. Gadd. LXXXIV 16 f. 57^v, Band. III 248).

Chart., mm. 215 × 140, saec. XV, constat ff. iv + 134 quorum 86^v vacuum. Ex Monasterio Montis Oliveti.

21 (K VI 47).

1^r *(Fr. Petrarchae de vir. illustr.)* (post f. 12 est lacuna quaedam gravissima; scriptus cod. est usque ad v. 'opportunum expectabat. Romanis' cf. ed. Rezzolini p. 88; ff. 13-30 vacua sunt et recentius addita; quae secuntur sunt vitae Q. Fab. Max. '[con]jenerat salute. Ego te inquit dictator', ib. p. 188, quae vita praecedit narrationes de M. Claudio Marcello, Claudio Nerone, Liv. Salinatore) 205^r (tit. cf.

f. 278^v) Lombardi Sirichi (' a Serico ' in cod.) ad Petr. lib. de vir. ill. supplem. (cf. ed. Petr. Basil. 1526, I 502 sqq.)

287^r <Luci Annaei Flori rer. Roman. epit.> ll. I-II 30. 31 usqua ad v. ' uiolentiam barbarorum lictorijs virgis ', ed. Rossbach 175. 11.

Chart., mm. 283 X 217, maxima ex parte a Matthaeo Vannoli Filippicti a. 1415 scriptus, constat ff. 322, quorum 13-30, 279-287 et 322, quod custodia est, vacua. Ex Monasterio Montis Oliveti.

22 (K X 32).

1^r C. Crispi Sallusti de Cat. con. 30^r C. Crispi Sall. de B. Iugurthino.

Membr., mm. 207 X 145, saec. XV, constat ff. II vacuis + 80; rarae sunt in mg. annotationes, singulis capitibus praeponuntur brevia argum. rubro atr. scripta. In i cust. legimus ' A di 18 xbre 1765 Regalato dal Padre Straticò Professore di S. Scrittura nell' Università di Siena ' et ' Ex libris Gregorii Stratico '.

23 (K X 33).

1^r C. Crispi Sallusti de Cat. con. (tit. cf. f. 31^v) 33^r Luci Colucci Pieri Salutati conquestio Phillidis (cf. cod. Laur. XXXVIII 9 f. 21^v, XC inf. 13 f. 49^r, XCI sup. 4 f. 14^r, 49 f. 62^r mutil.).

Chart., mm. 199 X 141, saec. XV, constat ff. 39 quorum 32. 39 vacua, non desunt in mg. complures annotationes.

24 (L III 6).

C. Plini Secundi Naturalis historia.

Chart., mm. 427 X 285, saec. XV, constat ff. IV vacuis + 430 quorum 20^v vacuum + 1 vacuo praeter custodias. F. 430^r legimus vitam Plini ' ex catalogo illustrium Tranquilli ' (inc. ' Plinius Secundus Nouocomensis ' des. f. 430^v ' totius operis et species continet titulorum ' quam hi versus secuntur ' Plinius historicus cognomine; sumque secundus Qui totum quod terra capit caelumque perambit Strinxi ter denis lepide septemque libellis In quibus et duo sunt viginti milia digna ', cf. partim Suet. opp. ed. Roth p. 300, 29 sqq.; haec omnia extant in cod. Laur. LXXXII 1 f. 2ra. Divisio capitum est alia quam in edd.; des. l. XXXVI (XXXVII) 76. 13 in v. ' perueniat desinens nitor '.

25 (L III 7).

C. Plini Secundi Naturalis historiae ll. I-XVII (XVIII) 24. 200. Mayhoff III 198. 17 usque ad v. 'sere[ne]tum cum luna esset in ariete ge[minis]'. Praecedunt III arg. quorum primum idem est ac quod in cod. sup. f. 430 legimus.

Membr., mm. 400 × 280, saec. **XV**, ff. 250.

26 (L IV 15).

Iuli Firmici Materni matheseos ll. VIII.

Chart., mm. 295 × 208, saec. **XV ex vel XVI in.**, ff. 185; ex bibliotheca 'G. Ciaccheri'.

27 (L V 26).

Sex. Iuli Frontini de aquaed. urbis Romae (in II ll. quorum alter f. 11^v incipit = § 64).

Chart., mm. 287 × 204, saec. **XV ex vel XVI in.**, ff. 26; prima custodia desideratur.

28 (L VI 25).

1^r C. Iuli Hygini poeticum astronomicon (l. i et ii in unum fusi sunt, f. 33^v l. II h. e. III incipit) 63^r (Anon. de temporibus quibus XII zodiaci signa apparent) (inc. 'Aries a medio Martij usque ad medium Aprilis' — des. 'Pisces a medio februarij usque ad medium Martij': sequitur tabula anni tempora ex sideribus demonstrans) 63^v (Anon. de stellis sideribus astris deque eorum cursibus) (Videtur esse comm. in Hyg. Inc. 'Stellae a stando dictae' — des. f. 65^v 'aethereum ignem secum trahit qui tra....').

Chart., mm. 198 × 150, a. 1475 a Iohanne Petro Constantino scriptus (f. 62^v) constat ff. 72 (quorum 66 s. desiderantur, 68 ss. vacua) + VIII tabulam seu indicem in Hyg. continentibus.

29 (L VI 26).

2^r Frg. ex Arati phaenomenis (praecedunt vita Ar. quae inc. 'Aratus quidem Athenodori patris' — des. f. 2^v 'reperimus autem illum et super....', cf. Cod. Laur. LXXXIX sup. 43 f. 1^r) 51^v Frg. Arati in lat. serm. a Cicerone

conversum, Müller Cic. opp. IV³ p. 367 ss., v. 235-724,
Baehrens PLM I 7 ss. v. 1-471.

Chart., mm. 199 × 151, saec. XV, ff. 61 quorum 1 prima custodia fungitur, ubi stemma fam. Venturini est depictum. Fuit pars amplioris codicis, cuius exstat folior. numeratio, h. e. 73-182 = 2-61.

30 (L IX 25).

M. Porci Catonis de agri cultura (usque ad § 146 in v. ' pre-conium presens SS. L. et oleum ' Keil 73, 18).

Membr., mm. 173 × 126, saec. XV, ff. 32.

31 (X V 4).

I-II <Sententiae morales ex operibus Lactanti excerptae>
1^r Hieronymi testimonia de Lact. (I, ep. 13 ad Paul.
' Lactancius quasi quidam fluvius — aliena destruxit ' ;
II, ep. 83 ad Magnum ' Lactantium propter eruditionem —
Ciceronis excerptum reperies ', III, de script. eccl. ' Firmianus qui et Lactantius — a patre imperfectus est ')
2^r L. Cael. Firm. Lactanti de falsa relig. 162^v de ira
divina 179^r de opificio mundi 194^r Epitomes cc. 56 ss.
(inc. ' Nam si iusticia est veri dei cultus ').

Membr., mm. 343 × 242, saec. XV, a Petro de Middelburchi
(f. 202^r) scriptus; constat ff. II + 202, habet binas custodias membr.
et chart.

32 (F V 13).

Thasci Caecili Cypriani epistulae et, praeter opusculum cui
titulus est ' de idol. vanitate ', opuscula.

Membr., mm. 300 × 207, saec. XV, ff. iv (quorum 1 continet
indices, II ss. vacua) + 221, custodiae sunt chart.; haud rarae inve-
niuntur in mg. adnotaciones.

33 (F V 14).

<Thasci Caecili Cypriani epp. et opuscula> sicut in cod.
sup. sed paulo diverso ordine.

Membr., mm. 297 × 217, saec. XV ex. vel XVI in., ff. 109, cu-
stodiae sunt chart. Fuit Coenobi de Observantia.

34 (H VI 11)

M. Tulli Ciceronis oratt. 38, h. e. I f. 1^r de imp. Cn. Pomp., II f. 11^r pro T. Ann. Mil., III f. 27^r pro Cn. Plancio, IV f. 44^v pro P. Corn. Sulla, V f. 58^r pro M. Marcello, VI f. 62^r pro Ligario, VII f. 67^r pro rege Deiot., VIII f. 73^r pro Archia poeta, IX f. 78^r ad eq. Rom. pr. quam iret in ex. (ex Cic. Scripta supp., Müller IV³ 425 ss.), X f. 82^r post red. ad Sen., XI f. 88^v post red. ad pop., XII f. 92^v pro Sex. Rosc. Am., XIII f. 112^v pro L. Murena, XIV f. 129^r pro P. Quinctio, XV f. 142^v pro L. Flacco, XVI f. 157^r pro P. Sextio, XVII f. 170^r de har. resp., XVIII f. 179^r pro M. Caelio, XIX f. 192^v pro L. Corn. Balbo, XX f. 202^v pro Au. Cluentio Habito, XXI f. 229^v pro A. Caecina, XXII f. 243^v de prov. cons., XXIII f. 250^r pro domo sua, XXIV f. 270^r in Vatin., XXV f. 274^r in L. Calp. Pis., XXVI f. 289^r XXVII f. 297^v, XXVIII f. 307^v de lege agr. III, XXIX f. 309^v pro C. Rabirio Post., XXX f. 314^v pro C. Rabirio perd., XXXI f. 320^r pro Roscio com., XXXII f. 326^r sub nom. M. Porci Latronis in Catil. (ed. Sallusti Bodon. 1799 II 146 ss.), XXXIII f. 335^v C. Crispi Sall. in Cicer. (Cic. opp. Müller IV³ 414), XXXIV in Crispum Sall. (Müller ib. 418), XXXV-XXXVIII f. 339 ss. in Catilinam orr. I-IV.

Membr., mm. 343 × 242, saec. XV, ff. 355, sed post f. 202 membrana quaedam nullum numerum obtinet, f. 319^v, quo loco in or. Pro Roscio com. gravis inest lacuna, vacuum est; post f. 355 secuntur iv membr. vacuae praeter cust. alteram.

35 (H VI 12).

M. Tulli Ciceronis orationes 8, h. e. I f. 1^r pro C. Rabirio Post., II f. 8^v pro C. Rabirio perd. (desiderantur cc. VIII-IX 26 usque ad v. 'fraudem capitalem admisit', Müller II³ 243. 17), III f. 15^v pro Roscio com., IV f. 21^r pro A. Caecina, V-VII f. 41^r, 45^v, 66^v de lege agr. I-III (or. III extat usque ad c. II 7 in v. 'nimium uehemens tr. pl. Syllam rescidit', Müller II³ 229. 29), VIII f. 68^v in Pisonem (inde a c. II 4 'convulsuri viderentur', Müller II³ 164. 10).

Membr., mm. 312 × 214, saec. XV, ff. 90 quorum 14^v, 15^r, 20^v, quae folia cum lacunis orationum pro Rab. perd. et pro Rosc. com. plane consentiunt, nec non 40, vacua; custodias habet chart.

36 (H VI 13).

M. Tulli Ciceronis orationes 23, h. e. I f. 1^r pro Archia poeta, II f. 6^v pro Caecina, III f. 19^v, IV f. 23^r, V f. 36^r de lege agr. I-III, VI f. 38^r in Pisone, VII f. 52^r pro C. Rabirio Post., VIII f. 55^r pro C. Rabirio perd., IX f. 39^r *(pro Roscio com.)*, X f. 69^r pro Cluentio Habito (inde a c. XXI, ex v. ' patronus adhibetur. Citatur reus ' Müller II³ 121. 35), XI f. 81^r pro Quinctio, XII f. 90^r pro Flacco, XIII f. 98^r ad Quirites post red., XIV f. 100^v ad Sen. post red., XV f. 104^r de petit. cons., XVI f. 108^r pro domo sua, XVII f. 124^v pro Sextio, XVIII f. 131^v pro M. Caelio, XIX f. 140^v de har. resp. (oratio pro Caelio sequitur f. 141 s. c. XXIX 70, Müller II³ 110. 13 ex v. ' de ui queritis que lex '), XX f. 152^r de prov. consul., XXI f. 158^r in Vatinium (desunt ultima verba ' dixerisne — debuisse ' Müller II³ 81. 28 s.), XXII f. 160^v pro L. Corn. Balbo, XXIII f. 170^r frg. ex fine orat. pro r. Deioth., ex v. ' uteretur. potest multo facilius ' = XIII 36, Müller II³ 356. 24 quod sequitur f. 170^v-171^r eiusdem orat. comp. F. 172^v italicum carmen quod sonetto vocatur, saec. XVII ' Non perch' il vento volga e l'aria bagni '.

Chart., mm. 294 × 218, saec. XV, ff. 171 quorum 65-68, lacunarum causā que in oratt. pro Roscio com. et Cluentio Hab. insunt, nec non f. 107^v et 142^r vacua. Ex Monasterio Montis Oliveti Maioris.

37 (H VI 14).

I Excerpta ex Cic. de nat. deor. I. I et II 1^r *(Anon. de quibusdam Cic. orationibus)* (inc. ' Magna res est eloquentia ' — des. f. 60^r ' Miseremini familie iudices, miseremini fortissimi patres, miseremini filii. etc. [cf. ultima verba or. pro Murena] hic est color repetitio ') 61^r M. Tulli Ciceronis de finibus 135^r eiusdem or. Phil. XII frg. (inde a c. XI 26, Müller II³ 531. 32 ' Num idem in Appennini ') 135^v eiusd. Phil. XIII et f. 141^r Phil. XIV.

Chart., mm. 294 × 216, saec. XV, ff. III + 145 praeter rec. cust., quorum 60^v, 134, 145 vacua, a compluribus librariis exaratus. In I cust. est index omnium Cic. operum, f. 1^r index operum quae in hoc volume continentur. Fuit D. Ludovici de Interamnis (f. 1^v). Ex Monasterio Montis Oliveti Maioris.

38 (H VI 15).

1^r M. Tulli Ciceronis epp. ad M. Brutum (epp. I 1-3. 2 usque ad v. ' in rostris collocatus sum. Nihil ', Müller III² 613 desiderantur; omnes epp. sunt in IV ll. divisae) 34^v <Psuedocic.> ad Octavianum, Müller III² 654 36^r epp. ad Atticum.

Membr., mm. 334 X 284, saec. XV, ff. 198.

39 (H VI 16).

1^r <M. Tulli Ciceronis epp. ad fam. ll. I-VII> 39^r ' Senatui Vrbis florentine pro liberatione domini caroli mala-teste. petrus. Turcus. Magister ' (inc. ' Memini clarissimi patres ' — des. f. 40^v ' fortune sequentis erumna deiecit.

^NART. NOMIS. <[QV]art. Nonis?> septembbris 1416 Indictione OCTAVA. Celsitudinis Vestre. Fidelis. Petrus. Turcus.') 40^v Responsio priorum artium huic ep. (inc. ' Disertissimam Literam tuam ' — des. f. 41^r ' te impendisse iudicabimus. Datum Florentiae Sex.^o Idi. Sept. M.ccccxvj ') 41^r M. Tulli Ciceronis ad Q. fr. ep. 1. I 45^r ss. epp. aliquota ad fam. ' Vulgo loquebatur Antonium — filius visus est ', fam. IX 14, Att. VIII 15 a, IX 16 a, IX 7 c, IX 7 b, IX 7 a, IX 16, IX 13 a, IX 14, ' Quod me ad consuetudinem revocas — liberam totam domum diligo ', XII 10, XIII 19, XIII 22, XIV 13 a, XIV 13 b, XIV 12, Br. I 8, Att. XVI 16 d, e, f, III 5.

Membr., mm. 288 X 213, saec. XV, ff. 49 quorum ultimum abscissum in mg. et mutilum. In tegumento legimus ' Fratris Antonii Iohannis senensis ordinis predicatorum ' (saec. XVI). Custodiae desunt.

40 (H VI 17).

M. Tulli Ciceronis Tusc. disputationes.

Chart., 293 X 220, saec. XV, ff. 79 quorum 78 vacuum, 79 custodia fungitur altera. Post i cust. ff. III vacua habemus.

41 (H VI 18).

M. Tulli Ciceronis de officiis.

Chart., mm. 227 X 167, saec. XV, ff. 88 quorum 87 s. vacua. In i cust. legimus: ' 1776 dono dedit P. Domin. Stratico '.

42 (H VI 19).

1^r M. Tulli Ciceronis de amicitia   25^v Anon. huius operis compendium   28^r S. Isidori iun. chronographia cum additionibus usque ad a. mccciv quo hic liber est scriptus.

Cod. cuius ff. 1-28, 41-42, 55-56 membr. reliqua chart. sunt, mm. 212 $\times$ 144, constat ff. 61 quorum 28^v vacuum + III vacuis. Quod ad scribas attinet habemus: *a)* ff. 1-27 vetustiora sunt, saec. XIII ex., sed *b)* cum ff. 9-20 iam pridem desiderarentur, denuo a rc. librario sunt exarata (cc. XI 36, Müller IV⁸ 175. 17 ' progreedi debeat' — XX 71 ib. 186. 13 ' amice et cum labore'), *γ)* ff. 28 cett. a. 1304 (f. 28^r) sunt exarata, a librario cuius nomen f. 61^v reperimus: ' Scriptum manu mei chrysostopheri De aquapendente'. Haud praetereundum tamen puto nomen recentiori manu scriptum videri in ras. Usque ad f. 4^v multae sunt adnot. in mg. et inter lineas. Cust. membr. frg. quoddam sacrae liturgiae continere videntur.

43 (H VI 20).

1^r *<Ep. Leon. Bruni Coluccio Salutati dicantis librum qui sequitur>*   2^r *<S. Basili Magni l. de studiis in lat. serm. conv. a L. Bruni>*   21^r M. Tulli Ciceronis de amicitia
 46^r *< eiusd. paradoxa >*   56^v *< eiusd. Somn. Scip. >*
 62^r eiusd. de imp. Cn. Pompei   82^r *< eiusd. de senectute >*.

Chart., mm. 202 $\times$ 138, a. 1470, d. 4 septembbris (f. 112^r) scriptus, constat ff. 112, quorum 14^v-20 vacua. Ex coenobio Observantiae.

44 (H VI 21).

1^r M. Tulli Ciceronis de senectute (tit. rec.)   26^r *< P. Ovidi Nasonis ep. Sapphus ad Phaon. >*   30^r Anon. de eodem. argum. (inc. ' Tantum omnes nobis docte tribuere puelle ' — des. f. 30^v ' tentabo dulcia furta mihi. Explicit opus Sapphus deductum de grecis In latinis carminibus ab ouidio nasone ' cf. ep. Ov. ed. de Vries, Lugd. Bat. 1885, p. 8 ubi vv. 1-4 adferuntur, de subscript. cf. tit. ex cod. Par. 7939 ib. p. 9)   31^r Anon. ' Comentum supra quibusdam locis in catone maiore ' (inc. ' O Tite siquid ego adiuto etc. ad titum pomponium atticem scribens ' — des. f. 36^v ' Aduerte igitur propositum ciceronis ').

Chart., mm. 215 $\times$ 148, ff. 11 vacuis + 50 quorum 37 ss. vacua. F. 26^r habemus ' Bernardinus domini galgani de burgensibus senensis scripsit die ultima ianuarij compleuit M.cccc°.lxxj°' nomen scribae totius codicis.

45 (H VI 22).

1^r M. Tulli Ciceronis de off. usque ab ultimum verbum
 'prose[quemur]' 83^r eiusd. Tuscul. disp. 146^r eiusd.
 parad. 153^r eiusd. de senect. 168^r eiusd. Somn. Scip.

172^v Col. Pieri Salutati declamatio de Lucretia (ed. Mehus,
 ep. Leon. Dati, Flor. 1743. 8, cf. cod. Laur. S. Crucis XXV
 sin. 9 f. 22^r, Band. CL IV 188 s.) 174^v C. Crispi Sal-
 lusti invectiva in Ciceronem ib. M. T. Ciceronis invect.
 in C. Crispum Sall. 175^r M. Tulli Ciceronis in Cat.
 oratt. I-IV 173^v Anon. in regem quendam anglicum qui
 nimio poto utebatur (inc. 'Anglorum regi subit tota scola
 salerni' — des. 'Sepe parum Bibe sanus post talia Viue').

Cod. cuius ff. 1-170, multis adnot. instructa, membr., 70-180 chart.,
 sunt, mm. 294 X 215, saec. XV. Fuit D. Ludovici de Iuteramnis; ex
 Coenobio Montis Oliveti. Opera alia ab alio scriptore exarata sunt.

46 (H VI 23).

1^r Iohann. Boccacci ep. ad Martinum de Signa (ed. Coraz-
 zini 267) 3^v eiusd. eclogae XVI 34^r Fr. Petrarchae
 ep. Sen. XV 3 (Fracassetti) 36^v I. Boccacci epp. ad
 Maghin. de Cavalcantibus, Cor. 281, P. de Monteforti, ib. 349,
 Fr. Petrarcham, ib. 47, Magh. de Cavalc. ib. 296, M. de
 Ambrosio (in cod. -bra-) ib. 327, N. de filiis Ursi, ib. 317,
 N. de Montefalcone ib. 257, Iac. Pizingam ib. 189
 47^v Dantis Allagherii Eclogae 49^r (Anon. de diis gen-
 tilibus) (inc. 'Caldei arbitrati sunt' — des. f. 65^r 'per-
 sonarum exprimere') 65^v Col. Salutati fab. de caucro
 et vulpe 66^v (Anon. ecloga) (inc. 'Quis modo philo-
 logus' — des. 'canes venisse iuvabit') 67^r (Anon.
 ecloga) (inc. 'hem quo frater agis distenta ubera uaccas' —
 des. 'sed iam summe uiam fugitiuaque cepta sequareis';
 est ineptissima Verg. ecl. IX imitatio) 68^v P. Ovidi
 Nasonis Ibis 76^r Iacobi Angeli e Scarparia ep. ad Chry-
 solarum de Romano pontifice (inc. 'Dum desideria tua' —
 des. f. 80^r 'mutusque fio') 80^v (Ael. Donati vita Ver-
 gili) 81^r Fr. Petrarchae epp. aliquot h. e. Var. 29, Sen. X 1,
 XVII 2, XIII 3, XVII 4 (3), fam. VIII 8, Sen. V I, var. 65,
 ad v. ill. III 2 (= Fam. XXIV 3), III 3 (= Fam. XXIV 4),

Sen. XV 6   105^r Fr. Petrarchae epitaphium 'Frigida
 Francisci' etc.   105^v S. Isidori de virtutibus (inc. 'Quaeso
 te anima' — des. 'tardius corriguntur')   110^v Anon.
 orationes V (I 'Mea culpa peccavi', II 'Da mihi domine',
 III 'Domine exaudi', IV 'Auctor omnium', V, Domi-
 nator domine')   112^v Fr. Petrarchae ep. Sen. XV 3
 115^r Ioh. Boccacci epp. eaedem ac f. 36^v-47^r   124^r Anon.
 frg. poeticum (inc. '...hesperiis quondam regnauit in armis'
 — des. 'fortuna et uirtute uirum cultuque superno')
 125^r ep. civium Florentin. ad reginam Siciliae (inc. 'Se-
 renissima glorioissimaque regina' — des. 'confidimus as-
 sequantur')   126^r Ioh. Galeati Vicecom. Mediol. ep. ad
 comunitatem flor. (cf. Cod. Laur. Gadd. XC sup. 44 f. 103^r,
 Band. CL III 596 ss.)   ib. huic ep. responsum cf. ib.
 127^r Invectiva civium florent. in ducem Mediol. (inc. 'Tan-
 dem conceptum virus' — des. f. 128^r 'nobis et aliis im-
 perari')   128^v epitaph. ducis Mediol. (inc. 'Cum ducis
 Anguigeri' — des. f. 129^r 'dies septembbris terris pe-
 remit')   129^r Archiep. Mediol. aliud epitaph. (inc. 'Quam
 faustus' — des. 'marmore claudor', olim Gabr. de Za-
 moreis et Fr. Petrarchae tributum, ed. a R. Corio, Hist.
 Med., Pat. 1646 p. 450)   130^r Bulla Gregori PP. XII ad
 Petrum de Luna antipapam (inc. 'Gregorius seruus ser-
 uorum dei' — des. 'non dubitabatur. Si erg....').

Chart., mm. 290×215, saec. XV, ff. 130 quorum 83^v, 84, 125 vacua.
 Scripserunt α) scriba primus ff. 1-83, β) scriba alter f. 84 ss. F. 65^r le-
 gimus (saec. XVII vel XVIII) 'Petrus Antonius Clarentus cui ge-
 minianensi <sic> emit hunc librum'.

47 (H VI 28).

1^r Leon. Aretini isagoge moralis disciplinae ad Galeoctum
 Ricasolanum (inc. 'Si ut uiuendi Galeoche' — des. f. 17^r
 'uirtutesque exerceamus')   17^v 'Canzone di miser Leo-
 nardo darezo continente lopinione dephilosophi circa felici-
 tatem. Et e qui uno somario ditutta philosophia morale'
 (inc. 'Longa questione fu già tra uechi saggi' — des. f. 20^v
 'Morale ti puoi chiamar senza mentire')   21^r Leon. Are-
 tini de re militari ad Raynaldum Albicitum (inc. 'Fateor

clarissime uir' — des. f. 40^v ' finem dicendi aliquando faciamus ') 41^r S. Basili Magni I. de studiis in lat. serm. a L. Aretino conversus et Coluccio Salutati dicatus 52^y Declamatio Colucci Salutati de Lucretia 56^r Ioh. Aurispae comparatio Hannibalis Alexandri et Scipionis Baptistae Romano dicata 60^v Leon. Aretini orationes Homericae (cf. cod. Laur. Gadd. XC sup. 54 f. 71^v et 55 f. 87^r Band. CL III 633. 649) 68^r eiusdem compendia ex orat. IV graecis (I Aeschinis ' Reminiscor Athenienses ' — ' supplices que inuenierit ', II Demas (Demosthenis?) ' Admirans uehementer ' — ' facilius diripiatur ', III f. 68^v Demosth. ' Apud uos uerti ' — ' ne similes simus Thebanis ' IV f. 69^r Demosth. ' Nihil habet rex Alexander ' — f. 70^v ' consecuturus es ') 71^r Francisci Barbari 'de re uxoria ad Laur. Medicem (inc. ' Maiores nostri Laurenti ' — des. f. 143^v ' tibi deditissimo proficiscitur ') 144^r C. Crispi Sallusti de con. Catilinae (tit. saec. XVI) 177^v <eiusd. bellum Iugurthinum> (continet cc. I-V 5 usque ad v. ' priuatum reliquerat eodem ' = Dietsch 40. 2, sed verba ' nominis Romani ytalie ' [Dietsch V 4 p. 39. 27] usque ad finem frg. ab alio librario sunt exarata).

Membr., mm. 194 × 134, saec. XV, ff. 179 quorum 176^v vacuum, 179 altera custodia fungitur, a V scribis exaratus, h. e. α) ff. 1-67, β) ff. 68-70, γ) ff. 71-143, δ) cett. usque ad Sall. Iug. V 4, ε) Sall. Iug. quae supersunt; est partim e libro quodam liturgico palimpsestus.

48 (H VI 33).

Cornifici Rhet. ad Herennium.

Chart., mm. 209 × 147, saec. XV, ff. IV + 94 quorum 11 s., 94 vacua. F. 1^r legimus ' Rhetorica Ciceronis Elburgo asan Lorenzo de mucceglia Tregiaia ' et ' G. Ciaccheri '. Multae sunt adnotationes in principio.

49 (H VII 6).

1^r <Cornifici Rhet. ad Herennium> inde a 1. I 4. 6 ' uti uolemus a lege ' = Müller I¹ 4. 4) 48^r M. Tulli Ciceronis epp. aliquot, h. e. ad Br. I (desiderantur epp. 5. 16), ad Q. fr. I 3. 2. 4, II 1. 3. 2, ad Br. I 16, II 8, ad Q. fr. I 1,

ad Att. IX 16, 11a, 6 b, ad fam. VIII 16, ad Att. VIII 11

81^r [Pseudo] Plutarchi ep. ad Traianum, Bernardakis Pl. Mor. VII 183 s., c. I 82^r 'Elegantissima epistula de morte Braccj de forti = Braccijs scripta per illustrem dominum dominum ducem Mediolani ad Spectabilem militem dominum feltrinum de Boiardis' (inc. 'Pluribus undique nuntiis' — des. f. 84^v 'obnoxij lege nature') 87^r M. Tulli Ciceronis epp. ad fam. ll. I-XV 10 (desiderantur I 3-4. 10 usque ad v. 'Quid est difficile in eiusmodi' [Müller III¹ 116] et V 20, VII 23-26, VIII, IX 4; ll. XIII et XIV haud bene distincti sunt).

Chart., mm. 305 × 220, saec. XV, ff. 184 quorum 26^v-27, 62 s., 85 s. vacua. Ex Coenobio Montis Oliveti Maioris.

50 (H VII 7).

[Pseudo] Quintilianus decl. maiores (decl. II praecedit decl. I).

Membr., mm. 303 × 218, saec. XV, ff. 84. Fuit. D. Ludovici de Interamna. Ex Coenobio Montis Oliveti Maioris.

51 (H VII 41).

1^r Dec. Iun. Juvenalis satirae 58^r <Anon. de arte et officiis oratoris> (inc. 'Oratoris officium est de his rebus' — des. f. 64^v 'expollire sed communiter').

Chart., mm. 288 × 212, saec. XV, ff. 64 + III vacuis, custodiae desunt nisi quod in principio est membrana quaedam quae cust. locum obtinet. Passim reperiuntur in mg. adnotationes.

52 (H X 39).

1^r Orationes III a gr. in lat. serm. a Leon. Aretino versae I Aesch. in Ctesiph., II f. 14^r Demosth. pro Ctesiph., III f. 29^r Demosth. Phil. VIII, praecedit ep. ad Nicol. de Niccolis quae inc. f. 28^r 'Orationem illam' — des. 'Sauvissime Nicola. Rome. ij. KL. Ianuarias') 33^r M. Tulli Ciceronis de senectute 39^r eiusd. de amicitia 47^r eiusd. de part. orat. 55^r Ioh. Aurispae comparatio Hannibal, Alexandri et Scipionis.

Membr., mm. 305 × 225, saec. XV, ff. 56 quorum 52^v vacuum, cust. sunt chartaceae.

53 (H X 40).

T. Macci Plauti comoediae VIII: Amphitruo, Asinaria, Aulularia, Captivi, Curculio, Casina, Cistellaria, Epidicus.

Membr., mm. 281 $\times$ 210, a. 1445 ab Antonio Sarzanensi (f. 105^r) scriptus, constat ff. 105.

54 (H X 42).

P. Papini Stati Silvae.

Chart., mm. 236 $\times$ 161, saec. XV, ff. 98 quorum 92 vacuum.

55 (H X 43).

1^r P. Ovidi Nasonis vita (inc. 'Quoniam sit ait' — des. f. 5^r 'prius fuisse pes quam uestigium') 5^v P. Ov. Nas. Metamorphoses.

Chart., mm. 216 $\times$ 147, saec. XV, ff. 186 quorum 185 s. vacua, custodiae desunt; f. 8^v post indicem in Metam. epigr. habemus 'Orba parente suo' cett. quae sunt in veteribus edit. VI ultimi vv. Trist. I 6.

56 (H X 44).

P. Ovidi Nasonis epp. heroines (desunt I 1-39 et ultimae ep. vv. 1-12 extant).

Chart., mm. 217 $\times$ 142, a. 1471 a Iohanne Pauli (? hoc nomen recentiore manu in rasura exaratum est, f. 72^r), ff. 73; prima cust. est duplex, f. 73 exscripsit quaedam rc. librarius ex Verg. Aen. l. I initio; f. 9 et 1 partim abscissum membr. sunt.

57 (XI 65)

M. Tulli Ciceronis Tusculanae disputationes.

Membr., mm. 263 $\times$ 183, a. 1419 (indictione XI qui certe error est cum eo anno indictio XII esset, vel potius errorem in anni numero deprehendimus quem recte legeremus si 1418 librarius scripsinet) ab 'Ambrosio ser Iacopi de Marudis de Serono' scriptus, iussu Matthaei Simonis Philippi Leonardi de Strozzi (f. 87^r); constat ff. 87, in cust. altera carmen italicum legimus cui 'sonetto' nomen est, inc. 'Se uoi star sano obserua questa norma' (cf. cod. Laur. XC sup. 103 f. 172^r, Band. CL V 382 IX³) et nota temporis 'addi 21 di gugno <sic> 1498'.

58 (I IX 1).

- 1^r <P. Ovidi Nasonis fast. II 679-855>   5^r <eiusd. ep.
Sapphas ad Phaeon.>   11^r <P. Virgili Maronis eclogae>
30^r <Homeri batrachom. in lat. serm. a Carolo Aretino
verse> (cf. cod. Laur. XXXIV 53 f. 1^r, Band. CL II 179,
ed. Parmis ap. Hugolettum 1492)   38^r <Italici Ilias la-
tina>   64^r <Aesopi fab. LXV lat. ab anon. redditae>
92^r <Anon. ars grammatica partim soluta oratione partim
metrice conscripta>   169^r <Anon. Etymologicon latinum>.

Chart., mm. 214 X 145, saec. XVI ex., ff. 205 quorum 10. 29,
27^v. 63^v. 88^v. 91, 167^v-168^{ms} vacua. In Verg. ec. I multae sunt adnotat.
variis temporibus conscriptae. Fuit collegi Soletani.

59 (I IX 5).

<P. Vergili Maronis Aeneis> (abscissis quibusdam membranis
desiderantur I 1-172, 348-405, 522-696, III 1-46, 106-163,
XII 39-96, 155 usque ad finem).

Membr., mm. 198 X 116, saec. XV, ff. 141 sed post f. 48 membrana
est quae nullum obtinet numerum. Prima custodia abscissa
partim partimque dilacerata plura refert nomina unde patet hunc
cod. fuisse fam. Forteguerri. Cust. altera deest.

60 (I IX 6).

- 1^r <Anon. de re metrica>   8^r <Sex. Aur. Properti eleg.
ll. I. II> (II 23-24 haud divisae eleg. sunt sed coniunctae)
69^r 'Collecta Super Elegias Propertij Per Titum Su-
trinum '.

Cart., mm. 202 X 145, saec. XV, ff. 119 quorum 68^v vanuum.
Est hic cod. fortasse a. 1480 et 1481 a quodam discipulo Titi Sutriini
(cf. f. 86^r et 119^v) exaratum. Multae sunt adnotationes in textu, quem
rectant, Properti.

61 (I IX 7).

Dec. Iuni Juvenalis Satirae.

Membr., mm. 162 X 144, saec. XIV ex. vel XV in., ff. 91. Fuit
Francisci de Cesso (f. 1^r); ante f. 2 et post f. 91 trinae sunt vacuae
chartae.

62 (I IX 8).

1^r M. Valeri Martialis Xenia et Apophoreta 29^r <Anon.
poema christianum, omnino a sensus communis consuetu-
dine abhorrens> 31^r M. Tulli Ciceronis epp. ad fam. II 1.
2. 4. 11. 14. V 18. VI 15. 16. 17. VII 4. 8. IX 23. XIII
25, 38, XIV 8. 9. 11. 14. 17. 19. 20. 23, XV 7, VII 18 fin.,
XVI 10. 13. 19. 25 40^r <Index epp. quarundam Ioh.
Bapt. Cantalyci> 56^r <Albi Tibulli Carmina> (deest sicut
in recentioribus editt. IV 15).

Membr., mm. 175 X 119, saec. XV, ff. 105 quorum 28^v vacuum.
In Mart. et Tib. permulta sunt adnotationes.

63 (I IX 9).

P. Terenti Afri comoediae.

Membr., mm. 164 X 110, saec. XV, ff. II + 159 + iv chart., cu-
stodie quoque chart. sunt; haud multas reperimus passim recen-
tiores adnotationes. Fuit ' Attilii Beringherii ' (f. 159^r) et postea
' Ioh. Baptistae Guezzi ' (f. I^r). Recensoris nomen est post Phor-
mionem (f. 159^r) ' Caliopus ' non ' Caliopius ' ut semper.

II.

Codices qui in Indicis Supplemento exstant.

64 (H VII 43).

<Cornifici Rhet. ad Herennium>.

Membr., mm. 245 X 177, ff. 70, cust. sunt chart. Fuit in Bybl.
de Albertis unde emptus est d. 17 Iuli 1876.

65 (H XI 67).

1^r Noni Marcelli compendiosa doctrina (usque ad v. Fluere,
ed. Quicherat IV 342) 70^r <M. Tulli Ciceronis Somn.
Scip.> 77^r Augustini Dati epp. IV quarum prima tit.
habet ' Augustinus datus Johanni petri filio s. p. d. ' 87^r <Anon. latina ars grammatica> 95^v ' Plures subscrip-
tiones literarum seu epistularum uniuscuiusque gradus uel
dignitatis per dominum Leonardum Aretinum ' (inc. ' Ad

papam Sanctissimo atque beatissimo' — des f. 99^v 'comuni amico carissimo') 100^r Lexici latini notulae 106^r *(Guarini Veronensis carmina differentialia)* usque ad 'Prima brevis p̄tis. hec. longa est' desunt igitur 7 vv. usque ad finem 112^r Bart. Facci ad Ioh. Iac. Spinniam de verborum differentiis 121^r *(Anon. latina verba cognomina)* 132^v *(Anon. latina verba coniuncta)*.

Chart., mm. 216 X 150, saec. XV (ff. 100-105 saec. XVI), ff. 137, omnia opera a singulis librariis exarata sunt, et ff. 121-132 ab Iohanne de Mendoza (f. 132^r). Fuit com. Manzoni Romae, cf. ind. eius Bybl. a 1894 n. 118 p. 113.

66 (K VI 61).

Scriptores historiae Augustae.

Membr., mm. 286 X 206, saec. XV, ff. 196; cust. sunt chart. Fuit fam. Sergardi Biringucci.

67 (H XI 63).

<M. Tulli Ciceronis de amicitia>.

Membr., mm. 171 X 117, saec. XV, ff. 46; custodiae duplices, membr. et chart. sunt.

68 (H XI 64).

<M. Tulli Ciceronis orationes 14>, I f. 1^r pro Quinctio, II f. 15^r pro Sex. Roscio Am., III f. 36^r pro A. Caecina, IV f. 52^r pro C. Rab. Post., V f. 58^v pro C. Rab. perd., VI f. 64^r pro Roscio com., VII f. 62^r pro M. Caelio, VIII f. 86^r pro P. Sulla, IX f. 101^r ad pop. pr. quam iret in ex. [Pseudoc.], X f. 105^r pro Cn. Plancio, XI f. 123^r pro L. Flacco, XII f. 138^v post red. ad Sen., XIII f. 145^v post red. ad pop., XIV f. 150^r pro Murena.

Membr., mm. 275 X 187, saec. XV, ff. 168 quorum ultimum vacuum. In I cust. legimus 'Hic liber est Iohannis Baptiste Castilionis'.

69 (K VI 66).

2^r P. Vergili Maronis Georgica; singulis ll. praecedunt argum. Ovidio tributa 51^r *(Q. Horati Flacci Epodon*

liber> 62^r <carm. saeculare> 64^r <Ars poetica>
72^r <Satirae> 109^r <epist. I 1, 1-84>.

Chart., mm. 216 X 149, saec. XV, ff. 120 quorum 58^v. 108. 110^v ss.
vacua; scripsérunt duo librarii, α) ff. 1-107^v, β) cett. Multae insunt
adnot. in Verg. et Hor. AP, et in f. 1^v adnotatiunculae in Verg.
Georg. I 1-8. Custodiae desunt. Fuit fam. Sergardi Biringucci.

70 (K VI 67).

<M. Tulli Ciceronis de officiis> (usque ad III 29 in v. 'et
fidem pertinet'. Müller IV³ 124. 15).

Chart., mm. 213 X 147, saec. XV, ff. iv vacuis + 72 quorum 69 ss.
vacua ubi ultima pars totius operis exa ari posset. Fuit fam. Sergardi
Biringucci.

71 (K VI 70).

1^r S. Hieronymi epp. 6 (Migne PL XXII = Vallarsi, Verona 1734) h. e. 125. 6. 8. 58. 118. 117. 38^r Anon. de officiis
liberorum in parentes (ed. saec. XV una cum Basili l. de stu-
diis, cf. codd. 43. 47; atque hanc editionem Florentiae in
Bybl. Marucelliana repperi [4. A. VI. 63] inc. 'Parentum me-
ritis' — des. f. 40^v 'coram angelis coronari') 40^v S. Hie-
ronymi ep. 27 I-III usque ad v. 'coram omnibus argue'
43^r <Anon. de Beata Virgine cum sole comparata>
(inc. 'Erunt signa in sole' — des. f. 44^r 'Soli ergo merito
comparatur') 44^v <Anon. latina proverbia per litteras
disposita> 48^r Nicolai Perrocti ep. ad Bart. Traianum
Veronensem (inc. 'Hodie forte' — des. 'ab hippocrate
dicant', est praefatio in Hippoc. iusiur. in lat. serm. a N.
Per. versum) 48^v Hippocratis iusiurandum in lat. serm.
a N. Perrocto versum (inc. 'Testor Apollinem' — des.
'omnia veniant') 49^r N. Perrocti ep. ad Iac. Costan-
tium Fanensem (inc. 'Decreui post hac' — des. f. 51^v 'ad
me scribas' 51^v 'Agostinus de. pe.[nitentia?] d. viij'
(inc. 'Si quid positus' — des. 'non in illa'; non est opu-
sculum quod S. Augustinus de paenitentia conscripsit, cf.
Migne PL, XL 1113 ss.) 52^r 'Epigramma ptolomei a
Nicolao perocho Traductum' (inc. 'Mortalem uitam' —

- des. v. 4 'moto sydereos')   ib. 'aliterum' (inc. 'Imperio quamuis') — des. v. 4 'perfruor ambrosia')
 ib. 'Aliterum ab Lelio peracto traductum' (inc. 'Mortales nati') — des. v. 4 'mente vias')   ib. 'Nicolaus Perottus Lelio perotto fratri' ep. (inc. 'Difficilem sane' — des. 'beneficium')   ib. id. ('Quod de me') — des. f. 52^v 'palam faciet')   52^v id. (inc. 'Litterae tuae' — des. f. 53^r 'dulce dectis meum')   53^r ep. N. Peroeti ad Iac. Schioppum Veronensem (inc. 'Petit a me') — des. 'ad me sribas')   53^v < S. Hieronymi ep. ad Eustochium de lib. expell.)   63^r < eiusd. ep. 14)   65^r 'Hec est forma Vere confessionis per tomam de aquino' (inc. 'Ad integratatem confessionis') — des. f. 72^r 'Reddo me culpabilem etc.')   73^r < VII epp. anepigraphae quarum V magistri ad adulescentem, II adul. ad mag.)   75^r Lactanti de resurrectione Christi   77^v 'Eneas Silvius [Picolomini] Senensis in Epitafium Cardinalis sancti Marci' (inc. 'Angelus hic ego') — des. 'intemerata fides')
 ib. eiusd. de contemptu mundi (inc. 'Cur me mundi') — des. f. 78^r 'certa debita')   78^r eiusd. puellae cantus ad amatorem (inc. 'Noctu me queris') — des. 'gratia nulla tui est')   78^v Car. Marsuppini de morte Leon. Aretini (cf. Carm. ill. poet. Ital. VI 267)   81^r 'Fra. petrarche de morte pauli colunde' (ad card. Ioh. Columnam 1-241)
 86^r Lactanti de phoenice   89^v Theophrasti de vitiis mulierum opusculum ab anon. in lat. serm. translatum (inc. 'Fert aureolus Theofastri' < sic >) — des. f. 91^v 'in celis est')   92^r Petri de Ramponibus Bononiensis orat. ad Papam Eugenium IV (inc. 'Quamquam coram sacra-tissima') — des. f. 94^r 'sanctissimi nominis'; sequitur 'Salvus conductus' Eugeni IV ad eundem)   95^r < Anon. de beneficiis Christi > (inc. 'Iam dudum temerasse') — des. f. 109^r 'in religione nepotes')   110^r Oratio 'filij domini Cenej' Ad Martinum V Pp. (inc. 'Xenophon beatissime pater') — des. f. 112^r 'vivere possimus')   112^v < Flores sententiarum e graecis et latinis scriptoribus deducti>
 123^r < M. Tulli Ciceronis epp. ad fam. > XII 19, XVI 21, IX 4, 15   126^v < Anonymi > 'oratio ad convitum' (inc.

' Quamvis uiri insignes ' — des. f. 127^v ' exitum largiatur ')
 128^r M. T. Ciceronis epp. ad fam. ' Etiam me tecum ' — ' ciuitatibus notandis ', VI 5. 6. VII 17. 19. 14. 15, IX 1. 12, X 1, 3, 4 140^v ' Littera eiusdem domini petri [sc. de Ramponibus] praefato summo pontifici qui cum esset Rector Reate promouit eum ad prothonotariatus officium in qua gratias agit ' (inc. ' Quoniam ille ' — des. f. 141^r ' quoad uixero ') 141^v ' Littera familiaritatis ' (exemplum ep. privilegia continentis a Papa quodam scriptae, inc. ' Dilecte nobis ' — des. f. 142^r ' Quo cum fidem etc. ') 142^v-143^r, IV ' sonetti ' italice exarata, I Magistri ' Niccolò Cieco da Firenze ' ' Pronto allo fitio alaudientia humano ' cf. cod. Palat. 215 f. 275, II Colucci Salutati ' Qualunque è posto per seguire rascione ', cf. ib. f. 276, III Anon. ' O ignorante prole o turba stolta ', cf. cod. Laur. XL 43 f. 34^r Band. CL V 147^s, IV Anon. ' Al tempo che corezo dicho che '.

Chart., mm. 217×141, saec. XV, ff. 144 quorum 42. 64^v. 144 vacua, custodiae desunt, alii librarii alia opera exaraverunt. Fuit fam. Sergardi Biringucci.

72 (K X 58).

2^r C. Iuli Caesaris de B. Gallico (ll. I-VIII, tit. rec.)
 71^v < eiusd. de B. Civili > 116^v < A. Hirti de B. Alexandrino >
 131^r < [Pseudo] Caesaris de B. Africano > 148^v < [Pseudo] Caes. de B. Hispaniensi > 159^r Flavi Vegeti de re militari (tit. rec.).

Chart., mm. 293×310, saec. XV, ff. 186 quorum 1. 157 s. vacua. Totum opus Caes. est in XIV ll. divisum, cf. f. 148^v ' lib. xiiij de bello Hispanensi ', h. e. BG 8 + BC 3 + BA 1 + 13 BAf. 1 + BH 1 = 14. Ex Monasterio Observantiae, fuit ' Can. M. Pieroni ' (i cust.).

73 (K XI 48).

< M. Tulli Ciceronis de finibus >.

Membr., mm. 232×163, saec. XV, ff. 87 + ii vacuis. Prima cust. deest. Fuit fam. Sergardi Biringucci.

III.

Codices qui in indicibus nullum locum obtinent.

74 (H V 41).

1^r Plutarchi v. M. Bruti et f. 17^r v. Ciceronis in lat. serm. conv. a Iacobo Angeli e Scarparia 41^r Ep. Leon. Are- tini ad Nic. de Niccolis opera in lat. serm. conv. quae se- cuntur ei dicantis, h. e. f. 41^v Xenoph. Tyrannus, f. 48^r S. Basili Magni l. de studiis, f. 54^r Plat. Phaedo 81^r (C. Va- leri Catulli Carmina), praecedit epigr. 'Ad patriam venio' Benvenuti de Compexanis vel Campesanis, cf. Müller ed. Teubn. 1885 p. ix 110^v Caesaris Germanici epig. 'de puerō in amne summerso', Baehrens PLM IV 103 ib. 'Epytaphium Cinnij equitis romani'.

Chart., mm. 265 X 195, saec. XV, ff. 110 quorum 38-40, 78^v-80 vacua.

75 (H VIII 62).

P. Papini Stati Thebais, praec. f. 1^v-2^r Argum. a rec. li- brario exaratum.

Membr., mm. 190 X 104, saec. XIV, adnotationibus in mg. et inter lin. maxime praeditus. Constat ff. 127, quorum ultimum vacuum. Cust. sunt chart. Fuit Coenobio Observantiae (f. 127^v) et 'Can. M. Pieroni' (I cust).

INDICES

A. Auctores et Opera.

- Ael.** Donati vita Vergili **46**.
Aeschinis oratio **v**. Bruai.
Aesopi fabb. LXV in lat. serm. conv. **58**.
Alexandri Magni sui paenitentis can-
tus **10**.
Allagherii Dantis eclogae **46**.
Angeli Iacobi e Scarparia ep. ad Chry-
soloram Cpol. **46**, Plut. vv. Brutti
et Cic. in lat. serm. transl. **74**.
Anonymi de vita et mor. hom. (sub
nomine Ovidi) **8**; de off. iud. infern.,
de vi numeri **IV**, de diversis anni
temporibus **10**; de honor. in re p.
Rom. **14**; T. Livia u. c. XXI-XXX
epit. **15**; de XII zodiaci signis, de
stellis et sideribus **28**; ital. ' so-
netti ' **36**, **57**, **71**; M. Tulli Cic.
pro rege Deioth. or. epit. **36**; Ex-
cerpta ex Cic. de n. d., de M. T.
Cic. oratt. quibusdam **37**; M. T.
Cic. de amic. epit. **42**; ep. Sapphus
ad Phaon. (s. nom. Ovidi), in Cic.
Cat. Mai. adnot. **44**; in regem angli-
cum in vectiva **45**; de diis gentilibus,
eclogae, frg. poet., orationes V **46**;
gramm. lat. **58**, **65**; Etymol. lat. **58**;
de re metr. **60**; poema christia-
num **62**; lex. lat., verba lat. cogno-
minata et coniuncta **65**; de off. li-
beror., de beata Virg., lat. prover-
bia, epp. adul. ad mag. et mag. ad
adul., Theophrasti lib. de mul. in
lat. serm. conv., de beneficiis Chri-
sti, flores sententiarum, oratio ad
convivium, litt. famil. **71**.
Arati frg. phaenom. **29**.
Arretinus Carolus Hom. batrachom.
in lat. serm. conversit **58**.
Augustae script. Historiae **66**.
Augustini de paenitentia **71**.
Aurispae Ioh. compar. Hannib., Alex.,
Scip. ad Bapt. Romanum **19**, **47**, **52**
(ex Libanio et Luciano).
Barbari Fr. de re uxoria ad Laur.
Medicem **47**.
Basili Magni l. de studiis in lat. serm.
a Leon. Bruni conv. **48**. **47**. **74**.
Boccacci Ioh. epp. IX + VIII, eco-
gae **46**.
Bruni Leon. epp. ad Col. Salutati **48**.
47, ad Nic. Niccoli **52**. **74**, ' can-
zone ', Isagoge mor. discipl. ad
Galeot. Ricasolani, de re milit.
ad Rayn. Albicium, oratt. Hom.,
oratt. graec. comp., **47**; oratt. Demosth. II, Aesch. I in lat. serm.
conv. **52**, subscript. epp. **65**; Xe-
noph. Tyr. et Plat. Phaedon. in
lat. serm. conv. **74**; cf. etiam Mar-
suppini.
Caesaris C. Iul. de BG **18**, **72**; de
BCiv. **72**; Pseudocaes. de bell. Af.
et Hisp. **72**.
Cantalyci Ioh. Bapt. index epistula-
.rum **62**.
Catonis M. Porci de Agri cultura **80**.

- Catulli C. Val. carmina 74 (praeo.
epigr. 'Ad patriam venio').
- Cenci iunioris oratio ad Martinum V
P. M. 71.
- Ciceronis M. T. oratt. XXXVIII 84;
VIII 85; XXIII 86; XIV 88; pro
r. Deiotrh. epit. 86; in Sall. 84. 45;
Philipp. XII-XIV 87; de imp. Cn.
Pompeii 48; in Catil. 45; de part.
or. 52; de fin. 87. 78; Tuscul. disp.
40, 45, 47; de off. 41, 45, 70; de
am. 42, 48, 52, 67; parad. 48, 45;
de sen. 48, 44, 45, 52; Somn. Seip.
18, 43, 45, 65; epp. ad Br. 88, 89, 49;
ad Att. 88, 89, ad fam. 89, 49, 62, 71;
ad Q. fr. 89, 49; eius opp. index 87.
- Cinni epitaphium 74.
- Cokueci Salutati cong. Phillidis 28,
48; de Luer. 45, 47; de cancro et
vulpe 46; 'somette' 71; cf. etiam
Bruni.
- Compxanis (de, vel Campesantis) Beauv.
epigr. in Cat. carm. 74.
- Cornifici Rhet. ad Her. 48, 49, 64.
- Cypriani Thasci Caec. epp. et opu-
scula 82, 88.
- Dati Aug. epistulae 65.
- Demosthenis oratt. II in lat. serm. a
Leon. Bruni conv. 52.
- Facci Bart. de verborum differen-
tia 61.
- Florentinae civitatis epp. ad reginam
Sicil., ad Ioh. Gal. Vicecom. Med.
et invectiva in eundem 48.
- Flori L. Annaei epit. 21.
- Frontini Sex. Iul. de aquaed. 27.
- Gennadi de vir. ill. 20.
- Gennadii Cassaris epitaph. pueri 74.
- Gregori XII P. M. Bulla ad Pet. de
Luna antipapam 46.
- Guarini I. B. Veronensis de vir. ill.
ad Iac. Lavagnolum 20, carm.
diff. 65.
- Hieronymus (?) scripsitne versiculos
quos in cod. 5 f. 95' legimus?
- Hieronymi (S.) de vir. ill. 20; de Lact.
81; epp. aliquot 71.
- Hippomenes v. Pernocti N.
- Hirti A. de BG. l. VIII 18. 72; de
BAL. 72.
- Homeri Batr. v. Arretinus.
- Horati Q. Flacci epod., carm. secc.,
epist. I 1 frag. 69.
- Hygini C. Ital. post. astr. 22.
- Iacobi de Burgis de rege Ladislao
carmen 4.
- Iohannes de Gallesio ad mag. de Vi-
terbo 4.
- Isidori (S.) de vir. ill. 20, chronogr. 42,
de virt. 46.
- Italici Iliae latine 58.
- Iustini hist. ex Trogo Pompeio 16. 17.
- Ituvenalis Dec. Iun. vita 4, satires 4.
5. 6. 51. 61.
- Laetanti L. Cael. Firm. epp. 81; de
Res. Chr., de pheen. 71; sententiae
morales ex eius operibus excer-
ptae 81.
- Latrenis M. Porci in Catil. 84.
- Libanius et Lucianus v. Aurispa.
- Livi Tit. a. u. c. I-X 14; XXI-XXX
15; cf. etiam Anon.
- Lucani M. Annaei Phara. 8, 9.
- Macrobi Aur. Theod. Sat., commun. in
Somn. Scip. 18.
- Marsuppi C. de morte Leon. Bru-
ni 71.
- Martialis M. Val. Xenia et Apopho-
reta 62.
- Materni Iul. Firm. math. 26.
- Mediolani ducis ep. de morte Braeci
Festibraeci ad Fel. de Boiardis 49.
- Nicolo (Maestro) cieco da Firenze,
'sonetto' 71.
- Ovidi P. Nasonis Ars. am. 8; ex
Ponti I 2. 1-4, 19; ep. Sepphus ad
Phaon. 44. 58 (cf. Anon.); heroid.
56; Ibis 49; Metama. 55; fast. frag.
58; arg. ad Verg. Georg. 69; eius
vita et epigr. 55.
- Perocti (Perotti, Perothi) N. ep. ad
Bart. Troianum, Hippocr. insiur.,
ep. ad Iac. Constantimum; epigr.
Ptolemaei; ep. ad H. Peroctum
fnatr. et ad Iac. Schioppum; Pe-
recti H. epigr. Ptolemaei 71.

- Persi A. Flacci sat. 4. 5. 6. 7; epigr., prol., vita 7.
 Petrarchae Fr. de vir. ill. 21; epp. aliquot 46; de morte P. Columnae 71 (ad Ioh. Columnam).
 Piccolomini Aen. Silv. in epitaph. Card. S. Marci; de cont. mundi; puellae cantus ad amatorem 71.
 Plato v. Bruni.
 Plauti T. Macci Com. VIII 58.
 Plini C. Secundi NH 24, 25; argum. ad NH. 25, vita 24.
 Plini C. Caec. Secundi (Pseudopl.) de vir. ill. 19.
 Plutarchi (Pseudopl.) ep. ad Traianum 49; cf. Guarini et Angeli.
 Properti Sex. Aureli eleg. I. II 60.
 Ptolemaei epigr. cf. Perocti.
 Quintiliani M. Fabi (Pseudoquint.) decl. mai. 50.
 Ramponibus (de) Petri orat. et ep. ad Eugenium PP. IV 71.
 Sallusti C. Crispi de Cat. con. 22. 23. 47; de b. Iug. 22. 47; invent. in Cic. 84. 45.
 Senatus Florentinus v. Turcus Petrus. | Sencae L. Annaei trag. 10. 11. 12.
 Serico (a) Lombardi ad Petr. de vir. ill. suppl. 21.
 Sozini Mariani ad Bart. fil. ep. 8.
 Stati P. Papini Silvae 54, Thebais 75.
 Sutrini Titi collecta super Propert. 60.
 Terenti P. Afri com. 18. 61; eius vita et com. arg. 18.
 Theophrasti de mulieribus 71.
 Thomas de Aquino (S. ?) forma verae confessionis 71.
 Tibulli Albi carm. 62.
 Trogus Pompeius v. Iustini.
 Turcus Petrus ad Sen. Flor. epistula misit pro liberatione C. Malatestae, atque ei Senatus respondebit 39.
 Vergili P. Maronis Aeneis 1. 2. 59; Bucol. I et II frg. 2; frg. Aen. I 56; bucol. omnia 58; georg. 69; v. Ovidi.
 Vicecomitis Io. Galeati Mediolanensis ad communit. flor. ep., eiusdem epitaph. 46.
 Vegeti Flavi de re mil. 72.
 Xenophon v. Bruni.

B. Scriptores codicum.

- Ambrosius de Marudis 57.
 Antonius Sarzanensis 53.
 Christopherus de Aquapendente 42 (?).
 Hilburgo Asan Lorenzo de Muscegglio Tregiaia 48.
 Galgani Bernardinus de Burgensis-bus 44.
 Hieronymus 5 (?) sed v. ind. A.
 Ioannes (fr.) Lanrentii 1.
 Iohannes de Mendoza 65.
 Iohannes Pauli 56.

- Iohannes Petrus Constantinus 28.
 Melchior Iacobi Andreae de Radicundulo 8.
 Petrus de Middelburchi 31.
 Petrus Orco de Treveris 24.
 Sachela B. de comitibus S. Petri 16.
 Vannoli Matthaeus 21.
 Venturini Venturino di Francesco ultimam partem cod. 1 (f. 176^v ss.) exaravit.

C. Notae temporum in codicibus obviae.

1878. 10.	1419. 57.	1445. 52.	1471. 44. 56.
1404. 42.	1432. 16.	1459. 1.	1475. 28.
1415. 21.	1440. 8.	1470. 48.	1498 cust. fol. alt. cod. 57.

D. Possessores codicium. Varia.

A lberti, Bybliotheca, 64 .	Lavagnolus Iac. v. infd. A s. Guarini.
A lbicius Raynaldus, v. ind. A s. Bruni.	Ludovicus de Interamna 4 . 14 . 37 . 45 . 50 .
Alexander Cinus 1 .	M alatesta Carolus, v. ind. A s. Turcus Petrus.
Antonius fr. 1 .	Manzoni com. 65 .
B aptista Romanus, v. ind. A s. Au- rispae.	Matthaeus Strozzi iussit cod. 57 scribi.
Beringherii Attilius 68 .	Montis Oliveti Maioris coenobium 4 . 18 . 14 . 15 . 20 . 21 . 36 . 37 . 45 . 49 . 50 .
Boiardis (de) Feltrinus, v. ind. A s. Mediolani ducis.	N iccolaus Niccoli, v. ind. A s. Bruni.
Bonancis (de) Marcus 10 .	O bservantiae Coenobium 33 . 43 . 72 . 75 .
Braccius de Fortebraccis, v. ind. A s. Mediolani ducis.	P aulus (fr.) de Carpo 1 .
Castiliones Ioh. Bapt. 68 .	Petrus de Luna v. ind. A s. Grego- rius XII PM.
Cesso (de) Franciscns 61 .	Piccolomini fam. 19 .
Ciaccheri G. 26 . 48 .	Pieroni M. 72 . 75 .
Clarentus Petrus Antonius 46 .	R icasolanus Galeotus, v. ind. A s. Bruni.
Columna P. et Ioh. v. ind. A s. Pe- trarchae.	S alutati Coluccius v. ind. A s. Bruni.
Constantinus Iacobus v. ind. A s. Pe- rocti N.	Schioppus Iac. v. ind. A s. Perocti N.
Forlani C. M. 17 .	Soletanum Collegium 12 . 24 . 58 .
Forteguerri fam. 59 .	Spinniae Iac. dicatum est opusculum B. Facci de verborum differen- tiis 65 .
Guezzi Ioh. Bapt. 68 .	Stratico Gregor. 22 ; Domin. 41 .
Hieronymus 5 (?) sed cf. ind. A et B.	Troianus Bart. v. ind. A s. Perocti N.
Iohannes Petrus Constantinus 28 .	V enturini Venturino di Francesco et fam. 2 ; stemma 29 .
Iohannes Antonii fr. O. Pr. 39 .	Viterbio (de) Magister, v. ind. A s. Iohannes de Gallesio.
Iulianus (fr.) 1 .	
Iugurta (epigr. de) 22 .	
Laurentius Medices v. ind. A s. Bar- bari.	

PER I 'THEOLOGVMENA ARITHMETICA'

Altra volta diedi su questi 'Studi it. di fil. class.' (vedi vol. V pp. 425-28) notizia dei Manoscritti a me noti del trattatello 'τὰ θεολογούμενα τῆς ἀριθμητικῆς'; e dal miglior loro manoscritto, il Marc. 234 (M), diedi un saggio di correzioni sicure da portare al testo quale è nelle edizioni (Parigina 1543, Ast 1817). Avendo ora ripreso in mano quel mio lavoro, do qui nuovi saggi di ottime o notevoli lezioni del Marciano per avere occasione di pregare nuovamente gli studiosi a volermi comunicare più complete notizie dei manoscritti di questo interessante libretto. Il saggio che ora do è tutto del capitolo *Περὶ τετράδος* Ast 16 sqq.

p. 16, 27 ἀπλαῖς] in M erat ἀπλαῖς, at ead. m. corr. ἀπλᾶς, recte || 16, 31 ἐπὶ τρίᾳ || 16, 33 ἀμα] σθμα, ita serip-
tum ut facillime legas ἀμα || 17, 6 τῷ ποσῷ || 17, 6 ὅπα-
γομένων || 17, 7 τῶν μὲν ἐν || 17, 12 ποσῶν μὲν καὶ ἀριθμ. ||
17, 15 δ' ἐν || 17, 24 sq. ἀριθμητικὰ μωσικὰ γεωμετρία σφα-
ρικὰ || 17, 28 ἀριθμογονετέρα || 18, 11 sq. γεωμετρία περαι-
τούσας ὀνομάζειν ἀστ. || 18, 14 τὸ στοιχεώδεστατον || 18, 23
καὶ μνησίς ἑτέροις || 18, 32 sq. ἀεννανον φύσεως διζώματ' ἔχο-
σαν || 19, 19 δί δ πρὸς, om. καὶ || 20, 8 δ' ξτι || 20, 18 sq.
ἀρῆς κοινῆς ὑποβ. ἀπασῶν (cf. Theon. p. 98, 5 Hiller) ||
20, 36 κεφαλὰ || 21, 1 ψυχᾶς || 21, 20 τετράκις γὰρ λέγει· ἐπὶ
μὲν τοῦ ζ. || 21, 26 τοῖς τέτρ. || 21, 29 sq. πρ. μὲν γὰρ ἐν
συνθέτῳ μονάδι ή αὐτῇ μονάς || 22, 4 ἐν καὶ δύο || 22, 11 δυ-
τερῷ δύνμενοι (cf. Iambl. in Nic. Arithm. introd. p. 88, 24 sqq.
103, 18 sqq. Pist.) || 22, 12 παλινω δούμενοι || 22, 21 γεγε-
νησθαι || 23, 1 δις καὶ 'Ιπποτάδης.

E. PISTELLI.

STUDI ITALIANI DI FILOLOGIA CLASSICA

VOLUME DECIMO pp. 446.

BALSAMO (Augusto) — De Senecae fabula quae Troades inscribitur	p. 41-53
DE STEFANI (Edoardo Luigi) — Palamedis grammatici fragmentum	40
— I manoscritti della ' Historia Animalium ' di Eliano	175-222
FESTA (Niccola) — De Palaephato Sonciniano	21-28
— De Pasiphaes fabula latinis versiculis expressa	28
— Poscritto Palefateo	433-436
GALANTE (Luigi) — Index codicum classicorum latinorum qui Florentiae in bybliotheca Magliabechiana adservantur. Pars I (cl. I-VII).	323-358
GOIDANICH (P. G.) — Studi di latino arcaico	237-319
— ' Nominare vetat Martem neque agnum vitulumque ' (Cat. r. r. CXLI, 4)	320-322
LANDI (Carlo) — Codices graeci bybliothecae Universitatis Patavinae	18-20
— Indicis codicum graecorum bybliothecae Universitatis Patavinae Supplementum.	430-432
LATTES (Elia) — L'iscrizione etrusca della paletta di Padova.	1-17
LEVI (Lionello) — Cinque lettere inedite di Emanuele Moscopulo (Cod. Marc. Cl. XI, 15)	55-72
ROMAGNOLI (Ettore) — In Aristophanis Acharnenses criticae atque exegeticae animadversiones	133-164
TAMILIA (Donato) — Index codicum graecorum qui Romae in bybliotheca Nationali olim Collegii Romani adservantur.	228-236
TERZAGHI (Nicola) — Sulla composizione dell'Enciclopedia del filosofo Giuseppe	121-132
TOMMASINI (Vincenzo) — Prolegomena ad Xenophontis libellum de re equestri	95-119
TRUFFI (Riccardo) — Erodoto tradotto da Guarino Veronese.	73-94
USSANI (Vincenzo) — Codices latini bybliothecae Universitatis Messanensis ante saec. XVI exarati.	165-174
VITELLI (Camillo) — De codice Roncioniano scholiorum in Iuvenalem	29-39
— Studi sulle fonti storiche della Farsaglia	359-429
VITELLI (Girolamo) — Prosodiakon	54
— Eurip. <i>Iph. Aul.</i> 106 sqq..	120
INDICE DEI PRIMI DIECI VOLUMI	437-446

Prezzo di ciascun volume L. 20.

3 2044 031 543 515

